

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Hieronymus, Sammelhandschrift - Cod. Aug. perg. 197

Hieronymus, Sophronius Eusebius

[S.l.], [9. Jh.]

Hieronymus, Epistola CXVIII

[urn:nbn:de:bsz:31-1685](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-1685)

te mihi proponi ab alio que stionem. qui forsitan
propter amorem historiarum sallusti. calpurnius
cognomento. lanarius sit. qui quæso ut suadeas. ne
uescencium de entibus edent u lus inuideat. et ocu-
los caprararum. talpa condemnat. 7 Diues ut cer-
nis addisputandum materia. sed iam epistolari angusti-
a finienda est. 7

LXXI. HERONIMI EXHORTATORIA AD IULIANUM.

Filius meus frater tuus ausonius. in ipso ^{uom} profectio-
nis articulo cum mihi
presentiam sui ^{de} tradidisset. & cito abstulisset. atque in punc-
to temporis salue pariter ualeq; dixisset. uacuum se redire
arbitratus est. nisi mearum ad te aliquid nugarum tumultu-
ario sermone portaret. Jam dimissis in themate equus pub-
licus sternebatur. & nobilem iuuenem. punicea indutum tu-
mica baltheus ambiebat. et tamen ille apposito notario cogebat
loqui. que uelociter edita uelox consequeretur manus.
& linguæ celeritatem prenderent signa uerborum. 7 Itaque
non scribentis diligentia. sed dictantis temeritate longum
ad te silentium rumpo. offerens tibi. nudam officii uoluntatem.

Ad temporalis est epistula absque ordine sensum sine lenocinio &
compositione sermonum. & totum in illa mecum nihil decoratore
reperias in procincto effusam putes. & habere cupienti ^{ges} incertum
uiaticum; loquitur scriptura diuina. 7 Musica in luctu intem-
pestiua narratio. 7 Vnde nos leporem artis rethorice contē-
nentes. & puerilis. ^{uom} plausibilis eloqui uenustatem. ad scārum
scripturarum grauitatem confugimus. 7 Ubi uulnerum
uera medicina est. ubi dolorum certa remedia. in quibus

ex

et importuna

recipit unicum filium mater inferetro. ubi turbe dicitur
 circum stanti. non est mortua puella sed dormit. ubi qua
 driduanus mortuus aduocem in clamantis dñi ligatus egredi
 tur. Audiote in breui tempore duas uirgunculas filias iunc
 tis pene extulisse funeribus. & pudicissimam ac fidelissimam
 coniugem tuam faustinam. immo fidei calore germanam.
 in qua sola post amissos liberos ad quiescebas. subita tibi dormi
 tatione subtractam. quasi si naufragus in litore latrones
 reperiat. & iuxta eloquia prophetarum fugiet uersum. ex
 tendensque manum ad parietem. & a colubro mordeatur. can
 secuta rei familiaris damna. uastatione totius barbaro hoste
 prouincis. & in communi depopulatione prius tuarum
 possessionum ruinas. ab actos armentorum ac peccorum greges.
 uinctos occisosque seruulos. & unica filia quam tibi tam crebra
 orbitas fecerat cariorem. electum nobilissimum generam; ex
 quo ut omnia taceam plus meroris quam gaudii suscepisti.
Hic est catalogus temptationum tuarum. & cum iuliano tirunculo
 xpi pugna antiqui hostis. que si ad te respicias ^{haec} gaudia sunt. si
 ad bellatorem fortissimum ludus & umbra certaminis. Beato
 iob post malorum examina. uxor pessima reseruata est. ut per
 eam disceret blasphemare. Tibi sublata est optima. ut miseriarum
 solatium perderes. Aliud autem est sustinere quam nolis.
 aliud desiderare quam diligas. Ille in tot mortibus filiorum.
 domus suae ruinam. unum habuit sepulchrum. & scissis uesti
 bus ut parentis monstraret affectum. procidens in terram
 adorauit & dixit. Nudus exiui de ventre matris meae. nu
 dus redeam. Dñs dedit dñs abstulit. sicut dñe placuit ita factum est.

sit nomen dñi benedictum. Tu ut parcissime dicam
inter multorum officia propinquorum & consolantes ami-
cos tuorum exequias p̄secutus es. Perdidit ille simul omnes
diuitias & succedentibus sibi malorum nuntus ad singulas pla-
gas ferebatur immobilis. Conplensⁱⁿ illud de sapiente pre-
conium. si fractum in labatur orbis. in pauidum ferient ruine.
Tibi maior pars substantie derelicta est. ut tantum tempteris
quantum ferre potes. nec ad eum peruenisti gradum. ut totis
aduersum te cuneis dimiceretur. Diues quondam dñs. & ditior
pater subito orbis. & nudus est. Cumque in omnibus his que
contingerant ei non peccasset coram dño. nec quicquam locutus
esset insipiens. exultans dñs in uictoria famuli sui. & filii patien-^{illius}
tiam suam ducens triumphum dicit diabolo. Anim aduer-
tisti famulum meum iob. quia non est quisquam similis illi super
terram. homo innocens. uerus dī cultor. abstinens se ab omni
malo et adhuc perseuerat in innocentia. Pulchre addidit.
& adhuc perseuerat in innocentia. Quia difficile est pressa
malisⁱⁿ innocentiam^{n̄} dolere. & hoc ipsa fide periclitari. quos se
uidet in iuste sustinere quod patitur. Adque respondens
diabolus & ait. Corium pro corio. & omnia quae habuerit ho-
mo dabit pro anima sua. sed extende manum tuam & tange
ossa & carnes. nisi in faciem benedixerit tibi. Callidis-
simus aduersarius & in ueteratus dierum malorum. nouit
alia esse que extrinsecus sunt. & a philosophis quoque mun-
di ΑΔΙΑΦΟΡΑ. hoc est^{diff.} inferentiaⁱⁿ eorum que amissione atq;
contemptu perfectam^{n̄} esse uirtutem. alia que intrinse-
cus & desiderata cogant dolere perdentem. Vnde audac

ter dñi rennuit p̄dicationem. & dicit nequaquam debere
 laudat̄ eum. quinil dese sed totum extra se dederit. qui
 pro corio suo corium obtulerit. filiorum deposuerit mar
 supium. & fruatur corporis sanitate. Unde intellegit
 prudentia tua usque adhuc ^{terminum} peruenisse temptationes tu
 as. & dedisse te corium pro corio pellem propelle. omnia
 queque habes paratum esse dare pro anima tua. Nec
 : nec tactis carnes nec ossa confracta. ad quorū dolorem difficile ē n̄ ingemescere & in faciē dī
 dum autem extētam in te manū dī. benedicere. pro eo
 quod est maledicere. Unde & nabutha in libris regū
 benedixisse dicitur dñm & regem. & ideo lapidatur applo.
 Sciens autem dñs athletam suum immo uirum fortissimum
 & iam in isto extremo certamine posse superasse. ecce
 inquit trado illum tibi. tantū ^{men} animam illius custodi.
Caro sc̄i uiri datur in diaboli potestatem. & uim̄ san
 tas reseruat̄. Nisi illam percussisset in quo sen
 sus est. mentisque iudicium non esset culpa peccantis.
 sed eius qui statum mentis euerterat. Laudent te ergo
 alii. tuasque contra diabolum uictorias pane gēricis
 persequantur. Quod leto uultu mortes tuleris filiarum.
 quod in quadagesime die dormitionis earum lugubrem
 uestem mutaueris. & dedicatio ossum in mart̄ris candi
 da tibi indumenta reddiderit. Ut non sentires dolo
 rem orbitatis ^{tuae}. quem ciuitas uniuersa sentiret. sed ad tri
 umphum mart̄ris exultares. Quod sc̄issimam con
 iugem tuam. Non quasi mortuam. sed quasi proficis
 centem deduxeris. Ego te nequaquam adolatione
 decipiam. nec lubrica laude subplantem. loquar que

illud potius quod tibi audire condecet. Fili. accedens
ad seruitutem dñi. prepara animam tuam ad temptationē.
Et cum omnia feceris. dicito. seruus inutilis sum. feci quod
facere debui. Tulisti liberos quos ipse dederas. recepisti
ancillam quam ^{mibi} ad breue solatium commodaueras. Non
contristor quod recepisti. sed ago gratias quod dedisti.
Quondam diues adulescens omnia que in lege precepta sunt
se impleisse iactabat. ad quem dñs in euangelio. unum tibi
inquit deest. si uis perfectus esse uade & uende omnia
que habes. & da pauperibus. & ueni sequereme. **Q**uia omnia
se fecisse dicebat. in primo certamine diuitias uincere
non potest. **U**nde & difficulter intrant diuites in regna
celorum. que expeditos & ad ^{alacru} lucrum leuitate subnixos
habitatores desiderat. **V**ade inquit & uende non partem
substantiae. sed uniuersa que possides. & da non amicis.
non consanguineis. non propinquis. non uxori. non liberis.
Plus aliquid addam. nihil tibi obmetum inopie
reseruaueris nec cum anania damn. eris & affirā sedda
cuncta pauperibus. & facti tibi amicos de mammona iniquo.
quite recipiant in eterna tabernacula; ut me sequaris.
ut dominum mundi ⁱⁿ possessionem habeas. ut possis canere
cum propheta. **P**ars mea dñs. ut uetus leuita nihil deterris
hereditate possideas. et hoc hortor. si uis esse perfectus.
si aptus dignitatis. si sublata cruce xpm sequi.
si ad prehensio aratro non respicere post tergum.
si in sublime tecto positus. pristina uestimenta contēnis.
& uenias egiptiācam dominā seti. palliū

derelinquis. 7 Vnde & helias ad celorum regna festi-
 nans. non potest ire cum pallio. sed mundi immundo uesti-
 menta dimittit. 7 Sed hoc a sapientibus dignitatis est. & eius
 qui uelit esse perfectus. 7 Cur qui in seculo primus es. non
 & in xpi familia primus sis. 7 an quia uxorem habes. 7 ha-
 buit & petrus. & tamen cum rete eam & nauicula dere-
 liquit. 7 Proidentissimus dñs & omnium salutem desi-
 derans. malensque penitentiam peccatoris quam mortem.
 abstulit tibi & iam hanc excusationem. ut non illa te
 retrahat ad terras. sed eam sequaris ad paradisi regna
 tendentem. 7 Bona liberis paras. quite ad dñm pre-
 cesserunt. ut partes earum non in diuitias sororis pro-
 ficiant. sed in redemptionem animae tuae atque alimen-
 ta miserorum. 7 Hec monilia a te filiae tuae expe-
 tunt. his gemmis ^{ornari} capita sua uolunt. quod periturum erat
 in serico. in uilibus pauperum tunicis reseruetur. 7 Repe-
 tunt ante partes suas iunctis sponse. nolunt uideri
 pauperes & ignobiles. priora ornamenta desiderant.
 nec est ^{qui} quod excuset nobilitatem. sed diuitiarum pondera. 7
 Respice sc̄m uirum pammachium. & feruentissimę fidei
 paulinum p̄br̄m. qui non solum diuitias sed se ipsos dño
 obtulerunt. qui contra diaboli tergiversationem ne-
 quaquam pellem propelle. sed carnes & ossa & animas
 suas dño consecrarunt. quite & exemplo & eloquio
 id est. & opere. & lingua. possunt ad maiora producere. 7
 Nobilis es. sed illi ^{sed} in xpo nobiliores. 7 Diues & honora-
 tus. & illi ^{pauperes &} immo ex diuitibus. in glariam. & idcirco

ditiores & magis incliti. qui pro xp̄o pauperes & honorati.
Et tūc nequidem facis. quod scōrum usibus diceris minis.
trare. fouere monachos. ecclesiis offerre quam plurima.
sed hęc rudimenta sunt militis tuę. Contempnis aurum.
contempserunt & mundi philosophi. Equibus unus ut
ceteros sileam. multarum possessionum pretium proie
cit in pelagum. abite dicens in profundum. male cupidita
tis. ego uos mergam. ne ipse mergar a uobis. Philoso
phus glorię animal. & popularis aurę uile mancipium. totā
semel sarcinam deposuit. & tūc putes in uirtute culmi
num ^{tu} confitum. si partem ex toto offeras. Te ipsum
uult dñs hostiam uiuam placentem dō. te in quā non tua.
& ideo uariis temptationibus commonet. quia multis pla
gis & doloribus eruditur iust. et quem diligit dñs corri
pit. flagellat autem omnem filium quem recipit. Pau
percula uidua duo grā misit in gazophilatium. & quę to
tum optulit quod habebat. om̄s dicitur in oblatione mu
nerum dī superasse locupletes. quę non pondere sua. sed
offerentium uoluntate. Pensātur; ut multis erogaueris
censum tuum. ut quidem tua gaudeant libertate.
tamen multo plures sunt quibus nihil dedisti. Neq;
enim dari opes & croesi diuitię explere ualent paupe
res mundi. Quod si te ipsum dño dederis. & aptica uir
tute perfectus sequi coeperis saluatorem. tunc intel
leges ubi fueris. & in exercitu xp̄i quam extremum tenu
eris locum. Non plauxisti filias ^{tuas} mortuas. & paternę
ingenis lacrimę xp̄i timore siccatę sunt. Quanto

et daret

maior abraham. qui unicum filium uoluntate iugulauit.
 & quem heredem mundi futurum audierat. non desperat
 etiam post mortem esse uicturum. Septe^h obtulit filia
 uirginem. & idcirco in numeratione scorum ab apto poni
 tur. Nolo tantum^{men} ea offeras dno. que potest fur rape
 re. hostis inuadere. proscriptio tollere. que & accedere
 possunt & recedere. Ad instar undarum ac fluctuum. asuc
 cedentibus sibi dominis occupantur. atque ut uno cuncta
 sermone comprehendam. que uelis nolis in morte dimis
 surus es. Illud offer. quod nullus tibi possit hostis aufer
 re. nullae eripere tyrannides. quod tecum pergat ad
 inferos. immo ad regna celorum & paradisi delicias. Ex
 struis monasteria. multasque per insulas dalmatis scorum
 numerus sustentatur. sed melius faceres si ipse scis
 inter scos uiueres. Sci estote. quia & ego scis sum dicit
 dñs. Apostoli gloriantur. quod omnia dimiserunt et
 secuti sunt saluatorem. & certe preter retia & nauem
 nihil eos legimus dimisisse. & tamen^{testimonio} futuri iudicis coro
 nantur. quia se offerentes totum dimiserunt quod ha
 bebant. Hec loquor non in suggillatione operum tuo
 rum. uel quod extenuem liberalitatem tuam & elemo
 sinas tuas. sed quod nolim te inter seculares esse mona
 chum. & inter monachos secularem. Totumque expetam
 ate. cuius audio mentem diuino cultui deditam. Si huic consilio
 nro ut amicus ut ad secula ppinquus sentit. & te ad delicias splen
 dentis mris reuocat. intellege eum non de tua anima. sed de suo
 uentre cogitare. & omni opes lauta que conuiuia subita morte

¶ finiri.

IV

Octo & vii annorum intra xx dies duas filias amisisti.
& arbitraris senem diu posse uiuere? Cuius uirtus longa
tendatur. audiet dauid. dies uirtus nostrae. septuaginta anni.
Si autem amplius octoginta anni. & quicquid super est. la
bor & dolor est. Felix & omne dignus beatitudine quem se
nectus xpo occupat seruientem. quem extrema dies saluator
inuenit militare. Quinon confundetur cum loquetur in
inimicis suis in porta. cui in introitu paradisi dicitur. Rece
pisti mala inuita tua. nunc autem hic letare. Nec enim
ulciscetur dñs bis in eadem. Diuitem purpuratum gehennae
flamma suscepit. Lazarus pauper & plenus ulceribus cuius
carnes putridas lambebant canes. & uix de micis mensae locu
pletis miseram sustentabat animam. in sinu abrahae reci
pitur. & tanto patriarcha parente letatur. Difficile.
immo impossibile ut presentibus quis & futuris fruatur bo
nis. ut & uentrem hic. & ibi mentem impleat. Ut dede
licus. transeat ad delicias. ut in utroque seculo primus sit.
ut in caelo & in terra appareat gloriosus. Quod si talis
cogitatio scrupulum mouerit. cur monitor ipse non
talis si in qualem te esse desidero. et non nullos uideris
in medio itineris contrahere. illud breuiter respondebo.
non mea esse que dico. sed dñi saluatoris. Non monere
quod ipse possim. sed quod debeat uelle uel facere. qui
seruus factus est xpi. Et athlete suis monitoribus
fortiores sunt. & tamen monet debitor. pugnat ille
qui fortior est. Noli respicere iudam negantem.
sed paulum respice confitentem. Jacob ditissimi

et miserabile

et futurus

patris filius. solus & nudus cum baculo suo pergat in me.
 sopotamiam. iacet lassus itinere. & quidelicatissime
 a rebecca matre fuerat edocatus. lapide ad caput pro pul
 uillo utitur. Vidit scalam de terra usque ad celum.
 & ascendentes super eam angelos & descendentes & desu
 per innitentem dnm. ut lassus manum porrigeret. ut
 ascendentes suo ad laborem prouocaret aspectu. Vnde
 & uocatur locus ipse bethel. id est domus di. in qua cot
 tidie ascenditur atque descendatur. Et sci enim cor
 ruunt si fuerint negligentes. & peccatores pristinum
 recipiunt gradum. si sordida ^{des} fletibus lauerint. Hoc
 ideo dico. ut non te terreat descendentes. sed prouocent
 ascendentes. Numquam exemplum a malis sumitur.
 & iam in secti rebus semper a meliore parte incitamenta
 uirtutum sunt. Oblitus propositi & epistolaris
 breuitatis. plura dicere cupiebamus. Ad materis
 quippe dignitatem & ad meritum personae tuae. parum
 est omne quod dicitur. Et ecce tibi ausonius noster
 cepit scedulas flagitare. urgere notarios. & in nitu
 feruentis equi ingem. olim mei festinus arguere tar
 ditatem. Memento igitur nostri. & cura ut
 in xpo ualeas. atque ut cetera taceam. Domestice scilicet
 uere exempla sectare. quae uere xpm secuta. peregrin
 nationis molestias sustinet. Sic tibi tanti dux femina
 facti. amen.

JXII. HIERONIMUS AD RIPARIUM PRESBITERUM

M acceptis litteris tuis. primitus non respondere.